

KOPPARSTICKEN TILL OLOF RUDBECK D. Y:s PROPAGATIO PLANTARUM 71

bilderna, så att hans reproduktioner bli spegelbilder.¹ Stundom har Rudbeck utelämnat vissa föremål, som på taflan s. 133 (med åsnan framför tistelståndet), där berget i landskapet fattas, eller taflan s. 141, där förgrunden är ändrad. Jag angifver nu här de hos Camerarius förekommande figurerna, som motsvaras af de Rudbeckska kopparsticken.

Camerarius p. 3 (I centuria) motsvarar Rudbeck s. 70; p. 5 (I. cent.) s. 114; p. 17 (I cent.) s. 1; p. 30 (I cent.) s. 99; p. 31 (I cent.) s. 9; p. 80 (I cent.) s. 23; p. 102 (I cent.) s. 56; p. 9 (II cent.) s. 89; p. 79 (II cent.) s. 133; p. 19 (III cent.) s. 129; p. 33 (III cent.) s. 141; p. 58 (III cent.) s. 104; p. 70 (III cent.) s. 124; p. 95 (III cent.) s. 85.

Endast för det emblematiske trädet hos Rudbeck s. 111 kan jag icke finna någon motsvarande förebild bland de 400 kopparsticken i Camerarius' verk, och lämnar därför frågan öppen, om detta stick oförändradt öfvertagits från någon mig obekant samling afbildningar af Camerarius eller någon annan författare eller också sammanställts af olika bilder från det ofvan citerade emblematiske verket. Kopiorna visa i hvarje fall en stor skicklighet och öfning i kopparstickningens konst, men tydligen stå de efter originalen i fråga om uppfattningens finhet. Man behöfver blott jämföra originalets Mercurius (p. 3) med reproduktionen hos Rudbeck (s. 70). Hufvudet är hos Rudbeck mycket mindre och sitter på en smalare hals (se fig. 1 o. 2).

Den tredje stilriktningen bland kopparsticken representeras af det första panegyriske sticket, och blott detta är äkta rudbeckianskt; det afser liksom de femton allegoriska bilderna att vinna den konstälskande drottningen för ett henne främmande ämne. Sitt mål har Rudbeck heller icke förfelat; han blef belönad med 100 dukater af drottningen m. m.

Öfver Rudbecks grundfalska zoologiska uppfattning, som han framlägger i Propagatio, hänvisar jag till Paykull.² Bland litteraturhänvisningarna hos J. Rudbeck sakna vi, utom Paykull, äfven andra källor som: Koulas bref till Stobæus angående Rudbecks karakteristik³ och Möllers bibliografiska anmärkningar om Rudbecks föreläsning om cederträ⁴; intressant är också det, som Richter meddelar i sin *Ichthyotheologie*⁵ öfver Rudbecks bi-

¹ Anmärkas kan äfven, att Rudbeck öfverallt bibehållit originalens inskrifter.

² G. PAYKULL, *Tal om djur-kännedomens historia för Linnés tid* (Stockholm 1797), s. 18, 28 f.

³ Jfr C. M. FÜRST, *Kilian Stobæus d. ä. och hans brefväxling* (Lund 1907), s. 101. (I: *Lunds Univers. årsskrift*, N. F., Afd. 2, Bd 2, Nr 11, *Kongl. Fysiogr. Sällsk. Handl.*, N. F., Bd. 17, Nr 11.)

⁴ Ibid, s. 124.

⁵ J. G. O. RICHTER, *Ichthyotheologie oder Vernunft- und Schriftmässiger Versuch d. Menschen aus d. Betrachtung d. Fische z. Bewunderung etc. des Schöpfers zu führen* (Leipzig 1754), s. 591-93.